

Olsztyn, dnia 10 sierpnia 2018 roku

PS-V.431.2.10.2018.ID

**Pan
Kazimierz Wosiek
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Olsztyńska 2
14 – 100 Ostróda**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddziału Spraw Społecznych w delegaturze Urzędu w Elblągu, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostródzie w dniach 23,24,26,27 kwietnia 2018 roku. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2017 roku, poz.1769 ze zm.) – zwanej dalej ustawą / u.p.s., rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.255.2018 z dnia 10 kwietnia 2018 roku.

Przedmiotem kontroli była realizacja ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi, w okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia 27 kwietnia 2018 roku.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 28 czerwca 2018 r.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz informacje sporządzone przez Pana.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono spełnianie przez kierownika i pracowników socjalnych wymogów kwalifikacyjnych określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostródzie był zgodny z wymogiem art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy. Pracownicy socjalni otrzymywali dodatek przysługujący im na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Miejska Ostróda realizowała zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, z wyjątkiem zadań wynikających z art. 17 ust. 1 pkt: 7,8,9 ustawy z powodu braku zgłoszonych potrzeb mieszkańców w tym zakresie. Ponadto częściowo realizowała zadanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 11 u.p.s., tj. organizowała i świadczyła usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych.

Stwierdzono, że Gmina Miejska Ostróda nie realizowała zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy, tzn. nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach chronionych. Gmina nie zawierała porozumienia z inną gminą na realizację zadania. Rada Miejska w Ostródzie nie podjęła uchwały w sprawie mieszkań chronionych. Ponadto Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Ostródy na lata 2012–2018 nie uwzględniała utworzenia mieszkania chronionego. Brak realizacji zadania skutkowało niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy wsparcia ww. formie.

W okresie podlegającym kontroli zapewniano schronienie mieszkańcom gminy potrzebującym pomocy w tej formie, w schroniskach prowadzonych przez stowarzyszenia. MOPS w Ostródzie dokonywał zakupu usług. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Ostródy na lata 2012–2018 nie uwzględniała utworzenia schroniska dla bezdomnych. Gmina nie prowadziła ogrzewalni, prowadziła noclegownię – zlecając realizację zadania PKPS Zarząd Rejonowy w Ostródzie.

Spośród zadań własnych o charakterze fakultatywnym Gmina Miejska Ostróda realizowała zadania wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1,3,3a,5 ustawy, realizowała także zadanie zlecone określone w art. 18 ust. 5 u.p.s.

Ponadto ustalenia kontroli stanowią o realizowaniu przez Gminę Ostróda wieloletnich programów: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Senior+”, zlecając prowadzenie Dziennego Domu Senior+ oraz Klubu Senior+ Zarządowi Rejonowemu PKPS w Ostródzie.

W toku kontroli wniesiono uwagi do umów zawartych ze stowarzyszeniami na zakup usług w zakresie zapewnienia schronienia mieszkańcom gminy, np. w zakresie:

- 1) określenia odpłatność osób za pobyt w placówce – co jest niezgodne z art. 97 ust. 5 ustawy, normującym kompetencje rady gminy w zakresie określania zasad odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia;
- 2) zobowiązania pokrywania przez MOPS różnicy między miesięczną odpłatnością za pobyt a kwotą wnoszoną przez osobę skierowaną – w przypadku osób, których dochód przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy. Powyższe postanowienia są niezgodne z regulacją wynikającą z uchwały Rady Miejskiej w Ostródzie, zgodnie z którą osoby z dochodem powyżej kwoty kryterium dochodowego ponoszą opłatę w wysokości 65% dochodu, nie wyższą jednak niż koszt utrzymania w ośrodku wsparcia;
- 3) nieokreślenia liczby osób, dla których dokonano zakupu usługi;
- 4) nieuwzględnienia w umowach norm minimalnych zakresu usług, wynikających z rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2017 roku w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni (Dz. U. z 2017 roku, poz. 953), obowiązującym w okresie od 31 maja 2017 r. do 28 maja 2018 r. – tj. w datach zawierania umów.

Powyższe nieprawidłowości skutkują pozostawieniem w obiegu prawnym umów niezgodnych z obowiązującym porządkiem prawnym.

Ustalenia kontroli stanowią, że w dniu 23 marca 2017 roku Rada Miejska w Ostródzie podjęła uchwałę nr XXXII/237/2017 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – Dziennym Domu Senior+ w Ostródzie. Postanowienia uchwały stanowią o ustalaniu wysokości odpłatności od średniomiesięcznego kosztu pobytu w Dziennym Domu, stanowiącego kwotę wydatków planowanych w budżecie Gminy Miejskiej Ostróda na dany rok, za pobyt jednego uczestnika. Na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji stwierdzono, że odpłatność ustalana była od kwoty 600 zł, natomiast faktyczny średniomiesięczny koszt pobytu w Dziennym Domu Senior+ wynosił w 2017 roku – 618,12 zł, w 2018 roku – 666 zł. Nieprawidłowość skutkowałą zaniżoną kwotą odpłatności za usługi w Dziennym Domu Senior+.

Natomiast za pobyt w Klubie Senior+ Rada Miejska w Ostródzie nie określiła szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności – co jest niezgodne z art. 97 ust. 5 ustawy.

Nieprawidłowość skutkowałą brakiem regulacji organu stanowiącego gminy w ww. zakresie.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i 18 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc. Z ustaleń kontrolnych wynika, że terminy i tryb załatwiania spraw, wynikające z przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, zostały zachowane, decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego. Stwierdzono udokumentowaną sytuację dochodową świadczeniobiorcy, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy. Pomoc udzielana była zasadnie, zgodnie z wnioskiem strony. Niemniej jednak stwierdzono przypadki nieprawidłowości w zakresie stosowania prawa materialnego i prawa proceduralnego dotyczące:

- 1) orzeczenia o pokrywaniu kosztów pobytu w schronisku w wysokości 70% dochodu osoby samotnie gospodarującej posiadającej dochód w wysokości kryterium dochodowego – co jest niezgodne

z postanowieniami art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Powyższe skutkowało nieuprawnionym zobowiązaniem strony do ponoszenia odpłatności;

- 1) rozstrzygnięcia podania strony z uchybieniem terminu art. 35 § 3 Kpa. Pomimo nieterminowego rozpatrzenia sprawy nie stwierdzono skutków, z uwagi na pobyt osoby w schronisku od 2013 roku;
- 2) braku daty wpływu podania strony oraz braku daty sporządzenia wywiadu środowiskowego. Powyższe skutkowało niemożliwością ustalenia terminowego rozpatrzenia sprawy;
- 3) przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego stowarzyszenia – co jest niezgodne z postanowieniami rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego w związku z postanowieniami ustawy o pomocy społecznej. Powyższe skutkowało przeprowadzeniem wywiadu przez osobę nieuprawnioną;
- 4) zawarcia kontraktu socjalnego, po orzeczeniu decyzją administracyjną o skierowaniu osoby do schroniska – co jest niezgodne z postanowieniami art. 48a ustawy. Powyższe skutkowało brakiem określenia uprawnień i zobowiązań stron umowy mającym wpływ na wydanie decyzji kierującej;
- 5) braku daty oceny realizacji ustalonych w kontrakcie socjalnym zadań.
- 6) braku potwierdzenia przez strony odbioru 8 decyzji oraz braku daty odbioru 9 decyzji. Powyższe skutkowało brakiem uprawnomocnienia decyzji i zachowanym przez strony terminem do wniesienia odwołania, niezapoznaniem strony z jej prawami wynikającymi z decyzji administracyjnych,
- 7) nieprzeprowadzenia aktualizacji wywiadu; dopisanie ustaleń dot. aktualizacji sytuacji osoby do poprzedniego wywiadu. Nieprawidłowości skutkowały nieprzestrzeganiem art. 106 ust. 4 ustawy,

Szczegółowe ustalenia w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości przedstawione zostały w protokole z kontroli.

Na podkreślenie zasługuje prowadzona przez pracowników socjalnych praca socjalna w tym, m.in., w formie organizowania porad: prawnych, pedagogicznych, psychologicznych, pomoc w kompletowaniu dokumentów cele uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych.

Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Pan, jako dyrektor MOPS w Ostródzie. Przyczyną powstałych nieprawidłowości było niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wnoszę o podjęcie przez Pana stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania dotyczące realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 12 ustawy, tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.
2. Podjąć działania w celu ustalenia przez Radę Miejską w Ostródzie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubie Senior+ i mieszkaniach chronionych.
3. Podjąć działania w celu uwzględnienia w Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Ostródy utworzenia mieszkania chronionego.
4. Wprowadzić zmiany do umów na zakup usług w zakresie udzielenia osobom pomocy w formie schronienia.
5. W przypadku osoby samotnie gospodarującej skierowanej do schroniska, której dochód nie przekracza wysokości kryterium dochodowego, nie naliczać opłat, stosownie do wymogu art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
6. Przestrzegać postanowień art. 25 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie nieprzeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych stowarzyszeń prowadzących schroniska.
7. Przestrzegać postanowień art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie zapewnienia tymczasowego schronienia osobom, które podpisały kontrakt socjalny.
8. Przestrzegać postanowień art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie wydania decyzji administracyjnej po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.
9. Przestrzegać postanowień Kodeksu postępowania administracyjnego.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej przysługuje Panu prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków, jest Pan zobowiązany przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Joanna
ZASTĘPC
Wydzi